

Averøy kommune

Fiskeridepartementet

Melding om vedtak

Deres ref:

Vår ref
2015/3240-4

Saksbehandler
Astri Christine Bævre Istad

Dato
08.02.2016

Forslag til innretning av havbruksfondet - høring

Vedlagt følger sakspapirer med vedtak i saken.

Med hilsen

Astri Christine Bævre Istad
serviceleder
71 51 35 22

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi til:
Gregus Kristensen

Postadresse
Postboks 152, 6538 Averøy
E-post:
post@averoy.kommune.no

Besøksadresse
Bruhagen

www.averoy.no

Telefon
71 51 35 00
Telefaks
71 51 35 99

Bank
3931.07.00030
Org.nr
962 378 064

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Averøy formannskap	7/2016	05.02.2016

Forslag til innretning av havbruksfondet - høring

Vedlegg

1 Høring av forslag til innretning av havbruksfondet

Saksopplysninger

Som resultat av behandling av havbruksmeldingen, Meld. St. 16 (2014-2015) «Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk laks- og ørretoppdrett» har departementet sendt på høring forslag til innretning av havbruksfondet.

Havbruksnæringen er etter hvert blitt en stor og viktig næring i Norge. Nofima AS har beregnet at næringen i 2013 sto for en direkte verdiskaping i form av bidrag til BNP (brutto nasjonalprodukt) på 14,7 milliarder kroner. Det var sysselsatt 9621 årsverk i næringen. I gjennomsnitt pr. lokalitet betyr det en verdiskaping på 25,7 millioner og en sysselsettingseffekt på 17 årsverk pr. lokalitet i bruk. Nofima AS har også beregnet at næringen i 2013 kjøpte varer og tjenester hos leverandørindustrien for 34,3 milliarder og at dette innkjøpet utgjorde 14678 årsverk i avledet virksomhet.

Næringen er lokalisert i 160 kystkommuner hvor det i dag drives oppdrett av laks og ørret i sjøen. Kommunene er spredt fra Lyngdal i sør til Hammerfest i nord og næringen bidrar med aktivitet, sysselsetting og inntekter. Kystkommunene opplever likevel at de får for lite igjen for å legge til rette for næringen. Det forventes fortsatt betydelig vekst i næringen, men dette betinger at kommunene er villig til å legge forholdene til rette for dette med nye lokaliteter og bedre utnyttelse av allerede godkjente lokaliteter.

Næringskomiteen har behandlet havbruksmeldingen og i innstillingen fra komiteen heter det blant annet:

«Komiteen mener en større del av inntektene fra vederlag for nye konsesjoner og vekst på eksisterende skal tilfalle kommuner og fylkeskommuner som har oppdrettsvirksomhet. Komiteen peker på at dette er viktig for å stimulere kommunene til å stille egnede arealer til rådighet for oppdrettsnæringen.

Komiteen mener kommuner og fylkeskommuner skal få 80 pst. av inntektene fra både vederlag for nye konsesjoner og vekst på eksisterende. De resterende 20 pst. tilfaller staten. Dette hjemles i akvakulturloven som et nytt ledd i bestemmelsen som i dag hjemler vederlag for tildeling av konsesjoner.

Komiteen mener inntektene som skal tilfalle oppdrettskommunene skal fordeles gjennom et havbruksfond, og ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2016, legge fram forslag til innretningen på et slikt fond. Komiteen ber videre regjeringen legge fram en drøftelse av ulike fordelingsnøkler, og legge fram den fordelingsnøkkelen den finner mest tjenlig for å sikre rimelig fordeling av fondet til alle kommuner og fylkeskommuner som har oppdrettsvirksomhet.

Komiteen ber regjeringen involvere relevante aktører på området, i utarbeidelse av lovendring og forskrift(er).»

Den endelige innretningen av havbruksfondet skal legges fram for Stortinget som ved sin behandling av meldingen vedtok følgende:

«Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2016, legge fram forslag om et havbruksfond som skal fordele kommunenes og fylkeskommunenes inntekter fra vederlag fra nye konsesjoner og vekst på eksisterende, samt legge fram en vurdering av de mest tjenlige fordelingsnøklerne for å sikre en rimelig fordeling av inntektene til alle kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet»

Vurdering

Næringslivet i Averøy var tidlig ute og startet med oppdrett ofte i kombinasjon med fiske eller fiskeforedling. Det aller meste av oppdrettet i kommunen ble etablert av ivrige foregangsmenn før konsesjonsloven kom. Averøy kommune har 0,54 % av samlet lokalitets-MTB (maksimalt tillat biomasse) i landet. På Nordmøre er Smøla desidert størst med en andel som er vel 3 ganger større. Aure, Gjemnes, Halså og Kristiansund er også store oppdrettskommuner med lokalitets-MTB omtrent på nivå med Averøy. Landets største oppdrettskommune målt på denne måten er Frøya som har en lokalitets-MTB som er 8 ganger større enn Averøy.

Hovedpunktene i Nærings- og fiskeridepartementets høringsnotat kan kort oppsummeres slik:

- Det etableres et havbruksfond som tilføres midler fra ny produksjonskapasitet enten i form av nye tillatelser eller økt kapasitet på eksisterende konsesjoner. Ny kapasitet vil bli tildelt både etter fast pris og ved auksjon.
- Det opprettes et nasjonalt fond for å sikre alle kommuner med oppdrett av laks og ørret i sjø kompensasjon fra fondet og bidra til at ny produksjonskapasitet kan etableres.
- Midler fra fondet foreslås fordelt med 20 % til staten 70 % til kommuner og 10 % til fylkeskommuner.
- Fordelingen mellom kommuner og fylkeskommuner skjer basert på lokalitets-MTB (maksimalt tillat biomasse)
- Kapasitetsøkning på 5 % på eksisterende tillatelser inngår ikke i fondet og fordeles med 50 % hver på staten og kommunal sektor.
- Det er drøftet flere fordelingsnøkler mellom kommunene. Det er viktig å finne grunnlag for fordeling som gjenspeiler «belastningen» på den enkelte kommune og som er enkel å

administrere. Fordeling av inntektene etter lokalitets-MTB sikrer at kommunene med mest oppdrett får de største inntektene, den vil være forutsigbar og enkel å administrere.

- Departementet har drøftet ulike utbetalingsmåter fra fondet.

Havbruksfondet bør være nasjonalt. Regionale fond eller fylkeskommunale fond vil ikke ivareta foregangskommunene i havbruksnæringen som i lang tid har stilt sjøarealer til disposisjon og det vil være ordninger som krever vesentlig mer administrative ressurser.

Det kan stilles spørsmål ved fordelingen mellom staten og kommunene og mellom kommunene og fylkeskommunene. For å få etablert ordningen raskt kan foreslåtte fordeling aksepteres, men 10 % til staten og 5 % til fylkeskommunene kunne vært en bedre fordeling. Med et fond som er svært enkelt å administrere for staten bør 10 % av midlene være tilstrekkelig. For fylkeskommunene vil 5 % av midlene være et godt bidrag til de oppgaver knyttet til utvikling av næringen som fylkeskommunene er engasjert i. Ressursene bør i størst mulig grad komme til primærkommunene, da det er de som stiller sjøarealer til disposisjon.

Departementet er usikre på om fordeling av inntekter etter eksisterende lokalitets-MTB gir tilstrekkelige stimulans til å finne nye lokaliteter for en ønsket utvikling av havbruksnæringen. Alternativet kan være å vekte lokalitets- MTB på nye lokaliteter på en annen måte. Næringen har utviklet seg til det den er i dag uten økonomiske stimuli til kommunene og en tror derfor at havbruksfondet i seg selv gir tilstrekkelig stimulans til at oppdrettskommunene arbeider aktivt med å godkjenne nye lokaliteter og øke kapasiteten på de eksisterende.

Utbetalinger fra fondet kan gjøres på flere måter. Umiddelbar utbetaling medfører at kommunene får tilgang på midlene med en gang og kan disponere disse til beste for innbyggerne. Dette medfører ingen utfordring med forvaltning sentralt og krever dermed minimalt med ressurser til administrasjon av ordningen. Dette medfører en ujevn inntektsstrøm til kommunene, men det er kommunene i stand til å håndtere. Umiddelbar utbetaling bør kunne gi grunnlag for å redusere statens andel av midlene fra 20 % til 10 %.

Endelig virker det som om sentrale myndigheter ser behovet for å stimulere kommuner som stiller deler av sine sjøareal til disposisjon for oppdrettsnæringen økonomisk for å legge forholdene til rette for en fortsatt positiv vekst og utvikling av næringen. Dette er helt nødvendig dersom næringen skal kunne vokse slik som det er forventninger om.

Rådmannens innstilling

Averøy kommune ser svært positivt på at sentrale myndigheter oppretter et nasjonalt «Havbruksfond» som gir økonomisk kompensasjon til kommuner som allerede har stilt sjøarealer til disposisjon slik at oppdrettsnæringen har utviklet seg til en viktig næring for landet og til kommuner som vil bidra til at næringen kan vokse videre etter foreliggende forventninger.

Averøy kommune vil peke på viktigheten av at:

- Midler fra et nasjonalt fond kommer alle kommuner med sjøbasert oppdrett av laks og ørret til gode og at midlene fordeles ut fra eksisterende lokalitets-MTB pr. 31.12 det enkelte år.
- Midler fra fondet bør fordeles med 10 % til staten, 85 % til primærkommunene og 5 % til fylkeskommunene.
- Kapasitetsøkning på eksisterende konsesjoner inntil 5 % bør inngå i fondet og fordeles på samme måte som de øvrige midlene.

- Det bør foretas umiddelbar utbetaling av midlene til kommunene som dermed får tilgang på midlere så raskt som mulig. Selv om inntektene blir noe ujevne er kommunene i stand til å håndtere det.

Behandling i Averøy formannskap - 05.02.2016

Formannskapets vedtak – enstemmig:

Averøy kommune ser svært positivt på at sentrale myndigheter oppretter et nasjonalt «Havbruksfond» som gir økonomisk kompensasjon til kommuner som allerede har stilt sjøarealer til disposisjon slik at oppdrettsnæringen har utviklet seg til en viktig næring for landet og til kommuner som vil bidra til at næringen kan vokse videre etter foreliggende forventninger.

Averøy kommune vil peke på viktigheten av at:

- Midler fra et nasjonalt fond kommer alle kommuner med sjøbasert oppdrett av laks og ørret til gode og at midlene fordeles ut fra eksisterende lokalitets-MTB pr. 31.12 det enkelte år.
- Midler fra fondet bør fordeles med 10 % til staten, 85 % til primærkommunene og 5 % til fylkeskommunene.
- Kapasitetsøkning på eksisterende konsesjoner inntil 5 % bør inngå i fondet og fordeles på samme måte som de øvrige midlene.
- Det bør foretas umiddelbar utbetaling av midlene til kommunene som dermed får tilgang på midlere så raskt som mulig. Selv om inntektene blir noe ujevne er kommunene i stand til å håndtere det.